МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕСИТЕТ

Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

Кафедра рослинництва

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання кваліфікаційної роботи здобувачами вищої освіти
освітньо-професійної програми «Еколого-економічне рослинництво»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальність Н1 «Агрономія»
галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина

ПОЛТАВА 2026 р.

Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи здобувачами вищої освіти освітньо-професійної програми «Еколого-економічне рослинництво» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальність Н1 «Агрономія». / уклад. В. Гангур, С. Поспєлов, В. Оніпко, В. Ляшенко, С. Філоненко, Л. Марініч, Л. Філоненко, І. Голуб-Маковецька. Полтава: ПДАУ. 2026. 45 с.

Укладачі:

Гангур Володимир, завідувач кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Поспєлов Сергій, завідувач кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Оніпко Валентина, професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова, доктор педагогічних наук, професор;

Ляшенко Віктор, доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Філоненко Сергій, доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Марініч Любов, доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, заступник директора ННІ АСЕ зі спеціальності Н1 «Агрономія»;

Людмила Філоненко, Ірина Голуб-Маковецька, методисти спеціальності Н1 «Агрономія».

Відповідальний за випуск: Гангур Володимир, завідувач кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник.

Рецензент: Кулик Максим, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня магістра здобувачами вищої освіти зі спеціальності Н1 «Агрономія» галузі знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина за освітньо-професійною програмою **«Еколого-економічне рослинництво»** обговорено і схвалено на кафедрі рослинництва, протокол № 31 від 31 серпня 2026 р.

Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня магістра здобувачами вищої освіти зі спеціальності Н1 «Агрономія» галузі знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина за освітньо-професійною програмою **«Еколого-економічне рослинництво»** схвалено Радою з якості вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія», протокол № 1 від 01 вересня 2026 р.

Полтавський державний аграрний університет(ПДАУ)

ННІ АСЕ

ЗМІСТ

Вступ	4
Загальні положення	6
1. ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	8
2. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	8
3. СКЛАД ТА ОБСЯГ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	11
4. ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	11
5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	19
6. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	27
ДОДАТОК А. Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт магістра	29
ДОДАТОК Б. Приклад заяви на кваліфікаційну роботу	32
ДОДАТОК В. Зразок оформлення титульного аркушу кваліфікаційної роботи	33
ДОДАТОК Г. Приклад завдання кваліфікаційної роботи магістра	34
ДОДАТОК Д. Приклад складання анотації	36
ДОДАТОК Е. Приклади оформлення бібліографічного опису в списку використаних джерел	37
ДОДАТОК Ж. Форма Подання Голові екзаменаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи	42
ДОДАТОК З. Форма Рецензії на кваліфікаційну роботу	43
ДОДАТОК К. Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи	45

ВСТУП

Методичні рекомендації розроблені для здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників, які здійснюють наукове керівництво виконанням кваліфікаційних робіт на здобуття ступеня вищої освіти Магістр зі спеціальності Н1 «Агрономія» галузі знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина, відповідно до освітньо-професійної програми «Еколого-економічне рослинництво». Методичні рекомендації містять основні вимоги до структури, змісту та оформлення кваліфікаційної роботи, організації її виконання, порядку захисту та оцінювання.

Відповідно до вимог чинного Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 201 Агрономія галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство для другого (магістерського) рівня вищої освіти та освітньої програми «Еколого-економічне рослинництво», кваліфікаційна робота – є формою атестації здобувачів вищої освіти, для поглиблення та інтеграції набутих здобувачами компетентностей та результатів навчання. Виконання кваліфікаційної роботи сприяє істотному підвищенню якості підготовки фахівців, набуттю навичок самостійного розв'язання важливих теоретичних та практичних завдань. Ця форма підсумкової атестації здобувачів вищої освіти є дієвим чинником посилення активізації їх самостійної роботи. Кваліфікаційна робота є документом, який визначає ступінь придатності її автора для застосування своїх професійних знань, умінь і навичок у сфері агрономії, є базисом для визнання відповідності знань здобувача освітньо-кваліфікаційному рівню магістра і підставою для присвоєння автору роботи ступеня магістра. Під час виконання кваліфікаційної роботи здобувачі вищої освіти зобов'язані максимально представити набуті теоретичні знання та вміння, вміло поєднати їх з практичною діяльністю в сфері агрономії, зробити аналіз профільної наукової літератури; узагальнити інформацію та використати сучасні методики проведення наукових досліджень для вирішення поставлених завдань.

Під час написання й захисту кваліфікаційної роботи окреслюється рівень сформованості загальних і спеціальних компетентностей, програмних результатів навчання, що є підставою для підтвердження сформованості інтегральної компетентності: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії під час здійснення професійної діяльності та освітнього процесу, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня магістра ЗВО зі спеціальності Н1 «Агрономія» галузі знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина за ОПП «Еколого-економічне рослинництво», базуються на чинних нормативно-правових актах МОН України та внутрішніх нормативних документах ПДАУ [1–11].

Виконання кваліфікаційної магістерської роботи забезпечує набуття здобувачами освіти таких програмних результатів навчання:

1. Використовувати методологію наукових досліджень, спеціальні методи та інструменти експериментальних досліджень, сучасні методи обробки

даних для розв’язання складних задач агрономії.
2. Інтегрувати знання з різних галузей для розв’язання складних теоретичних та/або практичних задач і проблем агрономії.
3. Розробляти і реалізовувати економічно значущі виробничі і дослідницькі проекти в сфері агрономії з урахуванням наявних ресурсів та обмежень, технічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.
4. Здійснювати пошук необхідної інформації та оцінювати її в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію.
5. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження в сфері агрономії, аналізувати результати, обговорювати висновки.
6. Оцінювати та аналізувати сучасний асортимент мінеральних добрив, хімічних засобів захисту рослин, продуктів біотехнологій з метою розробки науково обгрунтованих систем їхнього застосування.
7. Розробляти та реалізовувати проекти екологічно безпечних прийомів і технологій виробництва високоякісної продукції рослинництва з урахуванням особливостей агроландшафтів та економічної ефективності.
8. Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними, приймати ефективні рішення оцінювати та порівнювати альтернативи, аналізувати ризики.
9. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для обговорення результатів професійної діяльності, досліджень та інноваційних проектів у сфері аграрних наук та продовольства.
10. Здійснювати ефективне управління персоналом і ресурсами, забезпечувати професійний розвиток персоналу, об’єктивно оцінювати результати діяльності колективу та внесок його учасників до цих результатів.
11. Здійснювати бізнесове проектування та маркетингове оцінювання виконання і впровадження інноваційних розробок.
12. Добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії, у тому числі за нечіткості цілей і невизначеності умов.
13. Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії.
14. Розробляти систему заходів, спрямованих на послаблення негативного впливу екстремальних метеорологічних факторів та їх наслідків на посіви сільськогосподарських культур.
15. Розробляти та удосконалювати заходи біологізації рослинництва з урахуванням диференційованого використання природних і місцевих сировинних ресурсів, а також принципів карбонового землеробства.
16. Розробляти та реалізовувати науково-обгрунтовані інноваційні технології вирощування сільськогосподарських культур із врахуванням біологічних особливостей рослин, біокліматичного потенціалу територій та новітніх світових тенденції формування агротехнологій.
17. Володіти теоретичними і практичними основами методики викладання фахових агрономічних дисциплін у закладах вищої і фахової передвищої освіти.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітній ступінь – магістр здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти за результатами успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми на підставі оцінювання якості засвоєння освітньо-професійної програми, рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей магістра із спеціальності H1 «Агрономія» за ОПП «Еколого-економічне рослинництво».

Магістерська кваліфікаційна робота – це самостійна науково-дослідницька праця, яку виконують із метою встановлення відповідності рівня освітньої та наукової підготовки здобувача другого рівня вищої освіти. Кваліфікаційна робота є формою підсумкової атестації відповідно до Стандарту, яка дає можливість встановити рівень сформованості компетентностей у здобувачів вищої освіти, що пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою.

Мета кваліфікаційної роботи – розв'язання завдань дослідницького та/або інноваційного характеру або проблеми в агрономії з урахуванням принципів ведення екологічно безпечного та економічно ефективного рослинництва, що передбачає проведення самостійних наукових досліджень, які характеризуються невизначеністю умов і вимог для вирішення конкретних завдань в агропромисловому комплексі під час проєктування і реалізації екологічно-безпечних, економічно-ефективних технологій виробництва, зберігання, переробки продукції рослинництва та відтворення родючості ґрунтів різних агроландшафтів.

У процесі підготовки кваліфікаційної роботи здобувач зобов'язаний:

1) обґрунтувати актуальність, розкрити зміст і сутність обраної теми дослідження, спираючись на отримані знання з вивчених освітніх компонентів та аналіз самостійно опрацьованих джерел;

2) опанувати методику роботи зі спеціальною літературою, систематизувати й узагальнити зібраний матеріал;

3) провести критичний аналіз різних поглядів щодо питання, яке ставилось на вивчення та сформувати власну позицію вирішення проблеми;

4) оцінити практичний досвід, методичні розробки, пропозиції та рекомендації з обраної теми;

5) виконати поставлені завдання щодо дослідження явища, процесу;

6) сформулювати та обґрунтувати висновки / рекомендації стосовно сутності проблеми;

7) дотримуватися вимог щодо оформлення покликань на використані джерела та вимог до загального оформлення кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна робота за освітньо-професійною програмою підготовки магістра має бути пов'язана з науково-дослідною роботою кафедри (іншої організації, установи) і демонструвати здатність розв'язувати задачі дослідницького та інноваційного характеру в сфері агрономії.

Результати дослідження проходять апробацію і оприлюднюються на міжнародних, всеукраїнських або інших наукових конференціях, симпозіумах тощо, а також публікуються принаймні в один із наведених способів:

– опублікованя статті наукового характеру в наукових фахових або інших

виданнях;

– за матеріалами роботи отримання патента/свідоцтва авторського права (заявки на патент/свідоцтва авторського права, прийняті до розгляду);

– опублікування тез доповідей на науково-практичних всеукраїнських (міжнародних) конференціях.

Кваліфікаційна робота повинна відповідати таким основним вимогам:

– актуальність теми, її відповідність сучасному стану та перспективам розвитку науки;

– глибина опрацювання та критичний аналіз джерел з обраної теми;

– характеристика історії вивчення проблеми, що досліджується та її сучасного стану;

– чітке визначення об'єкта та предмета, мети та завдань, а також вибір методів та обґрунтування доцільності їх використання в дослідженні; висвітлення елементів наукової новизни кваліфікаційної роботи;

– узагальнення та обґрунтування отриманих у процесі виконання кваліфікаційної роботи результатів, формулювання висновків та практичних рекомендацій щодо їх використання на виробництві.

Безпосереднє керівництво кваліфікаційною роботою магістрів здійснюють викладачі профільних кафедр Навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, які мають науковий ступінь та (або) вчене звання, а також провідні фахівці установ та організацій в галузі рослинництва, науково-дослідних установ, відомств тощо.

Виконання кваліфікаційної роботи відбувається відповідно до графіку навчального процесу та програми атестації здобувачів вищої освіти.

На підставі захисту кваліфікаційної роботи екзаменаційна комісія приймає рішення про присвоєння кваліфікації магістра з агрономії та видачу диплома встановленого зразка.

До виконання кваліфікаційної роботи магістра допускаються здобувачі вищої освіти, які успішно виконали навчальний план з усіх попередніх видів навчання.

На підготовку кваліфікаційної роботи відводиться 360 годин навчального навантаження, що відповідає 12,0 кредитам ЄКТС.

Кваліфікаційні роботи, підписані кваліфікованим електронним підписом, оприлюднюються до їх захисту у машинозчитувальному форматі, на постійній основі, з наданням вільного доступу до них без проходження автентифікації та з дотриманням інших вимог, визначених законодавством, зокрема положенням про Національний репозитарій академічних текстів, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

1. ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Тематика кваліфікаційних робіт повинна бути безпосередньо пов’язана із компетентностями, відповідними результатами навчання, що регламентовані стандартом вищої освіти за спеціальністю Н1 «Агрономія» другого (магістерського) рівня вищої освіти та освітньо-професійною програмою «Еколого-економічне рослинництво».

Теми магістерських кваліфікаційних робіт визначаються та розробляються випусковою кафедрою.

Тематика кваліфікаційних робіт щорічно уточнюється, при цьому враховуються новітні досягнення в галузі рослинництва та пропозиції стейкголдерів. Критерієм вибору теми дослідження є її актуальність щодо сучасних тенденцій розвитку сільськогосподарського виробництва.

Здобувач вищої освіти має право обрати тему кваліфікаційної роботи за орієнтовним переліком тем кваліфікаційних робіт (додаток А), або запропонувати свою тему роботи з обґрунтуванням доцільності її дослідження.

Тема кваліфікаційної роботи може бути запропонована на замовлення сільськогосподарських підприємств різної форми власності та організації виробництва; за результатами виконання науково-дослідної роботи випускової кафедри.

Обрана тема кваліфікаційної роботи магістра закріплюється за ним на підставі його письмової заяви (додаток Б) на ім’я завідувача кафедри.

Назва теми кваліфікаційної роботи повинна бути чіткою, лаконічною та містити однозначне тлумачення, відображати мету та основний зміст роботи.

Тема відображається у бланкові завдання на кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти (додаток Г).

Теми кваліфікаційних робіт та наукові керівники розглядаються і затверджуються на засіданні випускової кафедри, після цього призначаються наказом ректора університету.

Якщо тема роботи, закріплена за здобувачем, з об'єктивних причин не може бути розроблена, студент має право звернутися до завідувача кафедри із заявою про заміну теми роботи. Завідувач випускової кафедри, разом із науковим керівником роботи, вирішують питання про її заміну, погоджуючи це питання із директором ННІ АСЕ, але не пізніше, ніж за місяць до захисту.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Термін виконання кваліфікаційної роботи магістра визначається графіком освітнього процесу.

Робота має виконуватися здобувачем у повній відповідності до календарного плану і завдання погодженого із науковим керівником та затвердженого завідувачем кафедри за якою закріплений здобувач. У випадках відставання від графіку здобувач зобов'язаний надати письмове пояснення своєму керівникові або завідувачу кафедри.

На період виконання кваліфікаційної роботи на кафедрі складається графік консультацій наукового керівника, згідно з яким забезпечується систематична співпраця здобувача і керівника над роботою.

Систематичні консультації допомагають здобувачеві дотримуватися графіку ритмічності, вимог до змісту і оформлення роботи, своєчасно усувати помилки. Оперативне й уважне виконання рекомендацій керівника сприяє своєчасному поданню кваліфікаційної роботи та є запорукою її успішного захисту.

Науковий керівник:

– допомагає обрати найбільш перспективний і актуальний напрям дослідження та остаточно визначитися з темою роботи;
– знайомить із вимогами щодо виконання та захисту роботи;
– видає здобувачеві завдання на кваліфікаційну роботу магістра;
– надає допомогу в розробці календарного графіка роботи;
– рекомендує основні джерела за темою роботи;
– надає консультації;
– відстежує перебіг виконання кваліфікаційної роботи, контролює її своєчасне подання до захисту;
– допомагає здобувачеві готувати наукові публікації за результатами досліджень і сприяє їх опублікуванню у фахових виданнях, матеріалах наукових конференцій, симпозіумів, круглих столів та ін.;
– допомагає підготувати змістовну доповідь до захисту та презентаційний матеріал;
– надає відгук на кваліфікаційну роботу.

У відгуку повинно бути відображено: зміст кваліфікаційної роботи; відношення здобувача до виконання кваліфікаційної роботи; зауваження та пропозиції, рекомендацію щодо захисту.

Контроль керівника кваліфікаційної роботи ні в якій мірі не звільняє здобувача від повної відповідальності за правильність виконання роботи та прийнятих рішень.

Закінчена кваліфікаційна робота та графічна частина (за наявності), підписана керівником, здається на перевірку завідувачеві кафедрою (не менше ніж за 10 днів до захисту).

Завідувач кафедрою вирішує питання про допуск здобувача до захисту і ставить свій підпис на титульному листі. Допущена до захисту переплетена в тверду обкладинку (додаток В) кваліфікаційна робота та графічна частина подається на рецензію провідному фахівцю відповідного профілю.

Рецензія повинна містити: тему кваліфікаційної роботи; спеціальність та освітній ступінь; відповідність структури роботи наявним вимогам; актуальність; відповідність кваліфікаційної роботи завданню; характеристику основних розділів кваліфікаційної роботи; оцінку фахового рівня кваліфікаційної роботи; оцінку щодо якості оформлення; зауваження до кваліфікаційної роботи (за наявності); загальну рекомендовану оцінку;

прізвище, ім’я, по-батькові рецензента, його посаду, підпис, дату, печатку установи, де працює рецензент.

Здобувачі, які не закінчили кваліфікаційні роботи, не оформили документи в передбачений календарним планом термін, та не пройшли попередній захист, до захисту кваліфікаційних робіт не допускаються.

Основні етапи написання кваліфікаційної роботи магістра:

– вибір та затвердження теми (на засіданні кафедри, відповідно до заяви, та наказом по університету);

– складання плану роботи, узгодження з керівником та затвердження завідувачем кафедри завдання на виконання кваліфікаційної роботи магістра;

– визначення об’єкту, предмету, постановка мети і завдань дослідження, вибір методів дослідження;

– опрацювання інформаційних джерел;

– збір, вивчення і обробка інформації, необхідної для виконання роботи, у тому числі збирання фактичного матеріалу під час науково-дослідної практики;

– проведення, обробка та аналіз результатів експериментального дослідження (при необхідності);

– обґрунтування рекомендацій і пропозицій, спрямованих на вирішення проблеми дослідження;

– формулювання висновків по роботі;

– написання першого варіанту роботи та представлення її науковому керівнику;

– усунення недоліків, внесення доповнень, написання остаточного варіанту роботи та її оформлення відповідно до вимог;

– отримання відгуку наукового керівника;

– рецензування кваліфікаційної роботи;

– розробка презентаційних матеріалів за результатами кваліфікаційної роботи та доповіді для захисту;

– захист кваліфікаційної роботи на засіданні екзаменаційної комісії.

Для захисту кваліфікаційної роботи магістру необхідно:

– провести апробацію матеріалів роботи (конференції, семінари, тези, матеріали доповідей, статті, патенти, довідки про упровадження тощо);

– пройти попередній захист кваліфікаційної роботи;

– отримати рішення кафедри про допуск до захисту;

– пройти перевірку на наявність запозичень (оригінальність) в тексті виконаної роботи.

Матеріали кваліфікаційної роботи не пізніше ніж за 10 днів перед захистом, повинні бути передані на кафедру або уповноваженій особі у електронному вигляді для перевірки на оригінальність її тексту.

Для забезпечення якісної організації роботи по написанню кваліфікаційної роботи передбачено можливість використання сучасних інформаційних технологій для он-лайн спілкування і співпраці. Зокрема, використання засобів асинхронного відеозв’язку *Google Meet*, для планування зустрічей в якому доцільно використовувати можливості *Google Календаря*. Дистанційне

консультування можливе з використанням *Google диску*, куди здобувач може завантажувати матеріали кваліфікаційної роботи та її окремі розділи.

Керівник дипломної роботи та здобувачі вищої освіти мають можливість спілкування через *корпоративну електронну пошту* ПДАУ для вирішення наявних питань, написання коментарів чи роз'яснень. Це забезпечує швидкий зворотній зв'язок між науковим керівником та здобувачем вищої освіти.

3. СКЛАД ТА ОБСЯГ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота магістра повинна складатися з:
– тексту кваліфікаційної роботи;
– ілюстраційної частини (за потреби);
– презентаційних матеріалів для доповіді на екзаменаційній комісії.

Кваліфікаційна робота магістра повинна мати обсяг близько 45-50 сторінок у редакторі MS Word (гарнітура Times New Roman, 14 пт, міжрядковий 1,5 інтервал). Кількість використаних джерел – 50-70 позицій. До обсягу кваліфікаційної роботи не включають список використаних джерел та додатки. Допускається відхилення в межах ±10%.

Кваліфікаційна робота повинна містити такі обов'язкові структурні елементи: титульний аркуш; завдання на кваліфікаційну роботу; анотацію; зміст; вступ; розділи кваліфікаційної роботи; висновки; список використаних джерел; додатки.

Графічна, ілюстраційна частина (за потреби) кваліфікаційної роботи магістра містить графічні матеріали, виконані з метою полегшення захисту. На аркушах ілюстраційної частини подається, наприклад, наступне: моделі процесів, що досліджуються, їх функціональні залежності або теоретичні відомості; схеми стендів, обладнання, креслення, проєкти; методика досліджень (перевірка адекватності моделі); результати досліджень тощо. Ілюстраційну частину магістерської роботи необхідно роздруковувати та зшити у вигляді окремого тому до кваліфікаційної роботи.

Презентація кваліфікаційної роботи виконується засобами Power Point чи іншого графічного редактора. На перших слайдах презентують тему, актуальність, об'єкт, предмет, мету та завдання роботи, її наукову новизна та практичне значення. На подальших слайдах подаються результати дослідження відповідно до визначених завдань. До складу демонстраційного матеріалу доцільно включати, окрім тексту та формул, ілюстрації, схеми, графіки, діаграми, таблиці тощо. На останньому слайді подають загальні висновки та пропозиції щодо використання результатів роботи. Обсяг презентації – від 10 до 15 слайдів.

4. ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Зміст кваліфікаційної роботи має свідчити про рівень фахової підготовки здобувача до майбутньої професійної діяльності.
Кваліфікаційна робота має:

– містити чітку аргументацію актуальності обраної теми, її наукову новизну та практичне значення;
– відображати сучасний стан та тенденції в сфері агрономії;
– враховувати перспективи повоєнного відновлення порушених земель та економічного розвитку України;
– виконуватися на практичних матеріалах; передбачати використання сучасних методів дослідження відповідно до виокремлених завдань;
– відображати системність у висвітленні проблеми дослідження;
– висвітлювати різні позиції щодо певної проблеми з обов'язковим посиланням на джерело та аргументовану авторську позицію.

Структура кваліфікаційної роботи магістра:

– титульний аркуш кваліфікаційної роботи із підписами здобувача, керівника, завідувача кафедри (додаток В);
– завдання на кваліфікаційну роботу, затверджене завідувачем кафедри і підписане здобувачем та керівником (додаток Г);
– анотацію та ключові слова (додаток Д);
– зміст;
– перелік умовних скорочень (за потреби);
– вступ;
– розділи основного тексту;
– висновки;
– список використаних джерел (рекомендується їх розміщувати у порядку появи посилань у тексті);
– додатки.

Рецензію, відгук керівника, довідку про перевірку на запозичення вкладають у конверт на внутрішній частині палітурки кваліфікаційної роботи.

Кожний структурний елемент починається з нової сторінки.

Титульний аркуш оформляються за встановленою формою (додаток В).

Завдання на кваліфікаційну роботу оформляються за встановлено формою (додаток Г).

Анотацію розташовують з нової сторінки. Вона має бути стислою, інформативною, з істотними відомостями про кваліфікаційну роботу магістра.

Повиненна містити таку інформацію:

– відомості щодо структури, обсягу роботи і основного тексту, кількість рисунків, таблиць, додатків, джерел згідно з переліком посилань;

– стислий опис тексту кваліфікаційної роботи;

Послідовність викладення стислого опису тексту кваліфікаційної роботи магістра така: об'єкт дослідження; предмет дослідження; мета роботи; наукова новизна; практичне значення; галузь застосування; значення роботи та висновки.

Перелік ключових слів, які є визначальними для розкриття суті кваліфікаційної роботи магістра, має містити 5-10 слів (словосполучень).

Анотацію рекомендовано подавати на 1-2 сторінках формату А4. Приклад складання наведено в додатку Д.

Зміст розташовують після анотації, починаючи з наступної сторінки.

«ЗМІСТ» містить такі структурні елементи: «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ» (за потреби), «ВСТУП», послідовно назви РОЗДІЛІВ, підрозділи і пункти, «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» з їх назвою та зазначенням номера сторінки початку структурного елемента.

Перелік умовних скорочень наводиться в роботі лише за потреби. Тут можуть міститися позначення, символи, скорочення термінів, абревіатури, які використовуються в роботі й подаються окремим списком перед вступом. Як правило, скорочення та умовні познаки друкують двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять скорочення або умовну познаку, а справа – їх детальну назву.

Вступ кваліфікаційної роботи має містити такі елементи: обґрунтування актуальності теми; об'єкт та предмет дослідження, мету та завдання роботи; методи дослідження, наукову новизну та практичне значення кваліфікаційної роботи, інформацію про апробацію результатів дослідження та публікації. Обсяг вступу не повинен перевищувати 3-4 сторінки.

Актуальність теми. У цій частині роботи слід зробити загальний огляд проблеми, що досліджується. Обсяг повинен займати до половини сторінки. Актуальність дослідження – обов’язкова вимога до кваліфікаційної роботи, перший критерій, за яким роботу оцінюють. Актуальність теми – це важливість, відповідність теми дослідження сучасним потребам певної галузі науки та перспективам її розвитку, практичним завданням відповідної сфери діяльності.

Здобувач повинен обґрунтувати важливість теми, яка поставлена на вивчення. Після формулювання наукової проблеми визначають мету і завдання дослідження, а за потребою – гіпотезу.

Мета і завдання дослідження має узгоджуватися із назвою роботи, об’єктом і предметом дослідження. Мета дослідження – усвідомлений образ очікуваного результату, на досягнення якого спрямована діяльність дослідника. Формулюючи мету, можна використати такі дієслова: з’ясувати, системно проаналізувати, схарактеризувати, розглянути, виокремити тощо.

Завдання дослідження деталізують та розкривають її. Зміст завдань формулюють, використовуючи такі поняття: визначити …, встановити …, охарактеризувати…, розробити…, виявити…., сформулювати …, розкрити… тощо. Формулювати завдання слід якомога ґрунтовніше, але лаконічно, оскільки опис їх вирішення становитиме зміст розділів роботи. Спираючись на завдання дослідження, автор робить висновки до кваліфікаційної роботи.

Слід пам’ятати, що завдання повинні бути повною мірою розкриті в основному змісті роботи. Оптимальним для кваліфікаційної роботи є 3-4 завдання.

Об'єкт дослідження – це та сфера, явище або процес, на які спрямована наукова діяльність з метою визначення суті, закономірностей, тенденцій тощо або можливостей впливу, використання, поліпшення тощо.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Предмет повинен бути сформульованим вужче, ніж об'єкт. Об'єкт і предмет дослідження співвідносяться як загальне і часткове. Тобто предмет дослідження – це та частина об'єкта, яка безпосередньо вивчається.

Методи дослідження. Автор кваліфікаційної роботи обирає методи, за допомогою яких планує вирішити конкретні завдання дослідження. Під час написання наукової роботи дослідник користується загальнонауковими методами (аналогія, узагальнення, класифікація, спостереження, синтез, індукція та дедукція тощо) та методами, які використовують у науковій агрономії (польовий, лабораторний). У тексті вступної частини кваліфікаційної роботи потрібно стисло вказати суть використаних методів дослідження. Важливо розуміти той факт, що успіх дослідження зростає завдяки поєднанню різних методів, які дозволяють усебічно розкрити явище, що вивчається, а також забезпечують взаємоперевірку об'єктивності отриманих результатів. З огляду на це за проведення агрономічних досліджень обов'язковою є проведення математичної обробки результатів експерименту для оцінки достовірності одержаних у досліді даних, відокремити випадкове від істотного і за окремою частиною (вибіркою) охарактеризувати ціле з достатньою точністю. Також плтрібним є розрахунково-порівняльний метод для оцінки економічної ефективності прийомів, що досліджували.

Наукова новизна одержаних результатів – наукові результати, що оцінюються за такими критеріями, як: вперше отримано, удосконалено, здобуло подальший розвиток. Будь-яке наукове дослідження має бути актуальним у сучасних умовах розвитку науки і містити елементи наукової новизни.

Практичне значення отриманих результатів містить відомості про наявне чи рекомендоване практичне застосування одержаних результатів із зазначенням сільськогосподарських підприємств, установ, технологічних процесів у рослинництві, де може бути використано авторські підходи.

Особистий внесок здобувача. Надається інформація щодо самостійного проведення здобувачем досліду, аналізу отриманих результатів, формулювання висновків та рекомендацій.

Апробація результатів роботи – висвітлюють відомості про оприлюднення і обговорення результатів дослідження на семінарах, конференціях різного рівня.

Публікації. Обов'язково подають відомості про публікації здобувача вищої освіти, який претендуватиме на високі позитивні оцінки.

Структура та обсяг роботи. Надається інформація щодо загальної кількості сторінок комп'ютерного набору, з них власне тексту, кількості таблиць, рисунків, додатків. Приводиться перелік структурних складових роботи, кількість використаних джерел.

Розділи основного тексту. Розділи, як правило, містять у собі підрозділи (нумерація складається з двох чисел, відокремлених крапкою), пункти (нумерація – з трьох чисел), підпункти (нумерація – з чотирьох чисел). У кінці кожного розділу формуються висновки зі стислим викладенням наведених у розділі результатів.

У першому розділі (огляд літератури) (10–15 сторінок) подається критичний огляд літературних джерел, викладаються основні теоретичні й методичні положення теми, проблемні питання, міжнародний досвід, дискусійні та невирішені аспекти теми, визначається власне ставлення автора до них. Під час написання кваліфікаційної роботи варто користуватися лише офіційними джерелами інформації. Аналіз літератури з проблеми повинен бути не описовим і констатуючим, а критичним, орієнтованим на набуття наявного досвіду та з'ясування невирішених питань, на пошук шляхів розв'язання проблеми. Систематизація та узагальнення літературних джерел здійснюється за окремими проблемними питаннями плану кваліфікаційної роботи. Перед написанням огляду літератури всі джерела групуються за головними питаннями, які планується висвітлювати в роботі. Виклад матеріалу підпорядковують одній ідеї, що проводиться виконавцем. Обов'язковим є посилання на використану літературу згідно з правилами запобігання плагіату. Посилання на наукові публікації обов'язково має супроводжуватись відомостями про назву установи і місцевості, де ці дані одержані, автора (авторів) публікації та номера, за яким ця публікація знаходиться в списку літератури.

Наприклад: «За даними досліджень А.В. Дудника [12], проведених в умовах Миколаївського інституту АПВ…». У цьому випадку використана публікація в списку джерел під номером «12».

Інший варіант: «Ефективність кристалону при вирощуванні озимої пшениці була показана в ряді робіт» [7, 16]. В даному випадку вказано два джерела, але може бути і більша кількість джерел. Всі джерела подаються в роботі в квадратних дужках.

Автор кваліфікаційної роботи повинен презентувати власну думку стосовно позиції інших дослідників. Наприкінці першого розділу, за результатами літературного огляду із обраної проблематики, формується короткий висновок про рівень вивченості досліджуваної проблеми та про доцільність проведення подальших досліджень, окреслюється коло питань, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети.

Розділ 2. Умови та методика проведення досліджень. У ньому характеризуються грунтові, кліматичні умови місця проведення досліджень. Подається аналіз погодних умов впродовж років досліджень та їх взаємозв'язок із чинниками, що вивчали. Також вказують схеми дослідів, програму обліків, спостережень та методики їх проведення. Цей розділ може включати декілька підрозділів. Загальний обсяг його становить 5-7 сторінок.

Для виявлення математичної залежності однієї ознаки від другої використовується кореляційний або регресійний аналізи. Їх результати

рекомендується розміщувати в додатках роботи.

Розділ 3. Результати досліджень Даний розділ є основним. Він може викладатися, як цілісно, так і у вигляді окремих підрозділів. В ньому детально висвітлюють результати досліджень автора з характеристикою проведеної роботи, що він вносить у розв'язання цієї проблеми. При цьому необхідно наголосити на повноті виконання завдання дослідження і достовірності отриманих результатів. Кількість підрозділів експериментальної частини визначається відповідно до обсягу досліджень.

Результати досліджень, які наводяться в даному розділі можуть бути представлені у вигляді: таблиць, графіків, діаграм тощо. Наведені дані бажано порівнювати з результатами інших дослідників, які не згадуються в огляді літератури. Обсяг розділу орієнтовно біля 10–15 сторінок.

Розділ 4. Економічна ефективність. Економічну оцінку результатів здобувач вищої освіти проводить на основі проведених досліджень. Заголовок розділу повинен відповідати темі роботи. Наприклад, коли вносили добрива під буряки цукрові, то розділ можна назвати: «Економічна ефективність вирощування буряків цукрових за внесення добрив». Аналогічно і за іншими темами дослідження. Розділ виконується згідно методичних рекомендацій консультанта.

Цей розділ завершує експериментальну частину кваліфікаційної роботи. Здобувач вищої освіти разом з керівником визначає, які варіанти досліду необхідно економічно оцінити та які рекомендації запропонувати виробництву. Викладач-консультант кафедри підприємництва і права надає рекомендації, необхідні для підготовки розділу, перевіряє правильність матеріалів з даного питання (текст, таблиці, розрахунки). При цьому рекомендується використовувати навчальну, довідкову та науково-виробничу літературу з економіки та організації виробництва, які розроблені науково-дослідними установами.

Для економічної оцінки результатів проведення досліджень доцільно використати такі показники: урожайність з 1 га в натуральних показниках та у вартісному виразі, виробничі затрати (матеріально-грошові витрати на 1 га), собівартість 1 т, чистий дохід або збиток з 1 га та рівень рентабельності.

Для визначення вартості продукції використовують закупівельну ціну. У випадку, коли продукція використовується для кормових цілей, її попередньо переводять у кормові одиниці і оцінюють за ціною вівса, маючи на увазі, що 1 т вівса дорівнює 1 т корм. од. Виробничі витрати на 1 га та собівартість 1 т визначають за фактичними даними підприємства.

Чистий дохід (збиток) – це різниця між вартістю продукції та виробничими витратами, а рівень рентабельності – це відношення чистого доходу до виробничих витрат, помножено на 100 (при збитку рівень рентабельності не враховують).

Розрахунок цих показників проводять на практиці одного із варіантів. Одержані результати аналізують. Результати розрахунків представляють у вигляді таблиць. Обсяг розділу орієнтовано 2-3 сторінки.

Розділ 5. Екологічна експертиза. Виконується згідно з вказівками консультанта. Основою розділу є екологічна експертиза висновків і пропозицій кваліфікаційної роботи. Якщо робота по тематиці не підлягає екологічній експертизі, узагальнення й аналіз матеріалів розділу базується на основі зібраних здобувачем вищої освіти відомостей про стан і здійснення природоохоронних законів у конкретному господарстві, або галузі.

Основою цього розділу є стратегічна екологічна оцінка висновків і пропозицій кваліфікаційної роботи. Згідно Закону України здійснення стратегічної екологічної оцінки виключає необхідність проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи (вводиться на її зміну). Виходячи з цього, розділ «Екологічна оцінка» виконується у вигляді «Звіту про стратегічну екологічну оцінку» до господарства (підприємства), на якому здобувач виконує своє дослідження, або до технології, яку здобувач досліджує/удосконалює.

Звіт включає:

– характеристика об’єкта дослідження (підприємства /господарства / технології);

– оцінка впливу на довкілля підприємства /господарства /технології (вплив на атмосферне повітря, грунти, воду, поводження з відходами). Приводяться джерела впливу на довкілля (стаціонарні чи пересувні), які забруднюючі речовини утворюються, оцінюється їх вплив на компоненти довкілля;

– екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров’я населення та екосистеми методів, засобів, речовин, з якими працює підприємство/господарство, або екологічні ризики від відповідної технології, що досліджується;

– заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом’якшення негативних наслідків в результаті роботи підприємства/господарства, або впровадження відповідної технології. Передбачає заходи по зменшенню викидів в атмосферу (яка передбачена санітарнозахисна зона, технологічні заходи очистки точкових і площадкових викидів, інженерно-технологічні рішення тощо); у водне середовище (очистка господарсько-побутових, дощових і талих, виробничих стічних вод, куди дані води скидаються, чи є оборотне водопостачання); на грунти (включає заходи рекультивації, меліорації, ремедіації забруднених земель, якщо такі наявні, методи відновлення земель). Також наводяться методи поводження з відходами, зокрема як утилізуються відходи 1 і 2 класу небезпеки, як зберігаються відходи, куди видаляються і які для цього наявні дозвільні документи;

– обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, для мінімізації впливу об’єкта (підприємства /господарства або впровадження відповідної технології) на довкілля. Приводяться інші можливі заходи чи методи зменшення негативного впливу на довкілля та обґрунтовується вибір найбільш ефективних з екологічної та економічної точок зору;

– заходи, передбачені для здійснення екомоніторингу роботи

підприємства/господарства або впровадження відповідної технології. Наводиться характеристика, як проводиться моніторинг якості атмосферного повітря, водного середовища, грунтів, акустичного та радіаційного забруднення;

– приводиться розрахунок екологічного податку, який сплачує господарство. При характеристиці відповідної технології, приводять розрахунок зменшення плати за забруднення довкілля (або збитку за забруднення довкілля) в результаті її впровадження.

Обсяг розділу орієнтовно 2-3 сторінки.

Розділ 6. Охорона праці.

Зміст розділу безпосередньо пов'язується з темою та змістом кваліфікаційної роботи. Тому здобувач вищої освіти повинен ознайомитися з організацією робіт з охорони праці на об’єкті, станом виробничих приміщень, умовами праці, матеріалами атестації робочих місць, колективним договором, комплексним планом покращення умов праці. При необхідності з.в.о. може звернутися за консультацією до головного агронома, інженера з охорони праці, профспілковий комітет.

У відповідності з темою кваліфікаційної роботи та методичних рекомендацій окремі питання можуть бути виключені або додатково розроблятися. В розділі розробляються заходи з охорони праці, які безпосередньо пов’язані з темою кваліфікаційної роботи. Тобто, якщо тема стосується окремих елементів технології вирощування, то в розділі необхідно навести заходи з охорони праці. Наприклад, якщо це добрива, хімічні засоби захисту, то необхідно навести безпеку поводження з ними, у випадку роботи з технікою (способи обробітку ґрунту і сівби, збирання) – навести заходи з охорони праці під час виконання даних робіт. Для консультацій по розробці розділу звертатися до консультанта–викладача.

Обсяг розділу орієнтовано 2-3 сторінки.

Висновки та пропозиції виробництву повинні виходити з отриманих результатів досліджень і бути конкретними, чіткими, лаконічними з наведенням конкретних результатів. Обсяг орієнтовно 1-2 сторінки.

Список використаних джерел наводять перед додатками і формують одним з таких способів:

– у порядку появи посилань у тексті (рекомендується);

– в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків; Бібліографічні описи посилань наводять згідно ДСТУ8302:2015 (додаток Е).

Додатки до кваліфікаційної роботи подають за необхідності. У них указують матеріали, які доповнюють та унаочнюють роботу: ілюстрації, таблиці, схеми, діаграми, графіки, що через великий обсяг, специфіку викладу чи форму презентування не були внесені до основної частини кваліфікаційної роботи та відображають певні результати дослідження; копії наукових публікацій студента з повними вихідними даними (автор, автори, назва тез, статті тощо та джерело, де була публікація), які характеризують наукову і практичну цінність виконаної роботи; документи, які вказують на практичне

застосування кваліфікаційної роботи тощо.

5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

5.1. Загальні вимоги до оформлення.

Кваліфікаційна робота виконується державною мовою. Виклад тексту роботи повинен бути логічним, аргументованим, стилістично правильним, з використанням наукової професійної мови. Кваліфікаційну роботу друкують за допомогою комп'ютерного набору на білому папері формату А4 (210х297 мм).

Шрифт друку повинен бути чітким, чорного кольору середньої жирності.

Щільність тексту роботи повинна бути однаковою. Перенесення слів з одного рядка в інший у тексті роботи не допускається.

Текст роботи друкують з одного боку аркуша, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Основні вимоги до комп'ютерного набору тексту кваліфікаційної роботи є такі:

– текстовий редактор –MS Word;

– гарнітура шрифту – Times New Roman, вирівнювання – за шириною;

– кегль шрифту (розмір) – 14;

– кількість символів у рядку – не менше 60;

– абзац – 1,25 см;

– міжрядковий інтервал –1,5;

– кількість рядків на сторінці – до 30;

– назви структурних частин роботи: ЗМІСТ, ВСТУП, ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ друкують великими літерами симетрично до тексту (шрифт – 14 напівжирний) без крапки в кінці, дозволено їх розміщувати посередині рядка. Якщо заголовок складається з двох речень, їх розділяють крапкою. Розривати слова знаком переносу в заголовках заборонено;

– усі названі структурні частини роботи слід починати з нової сторінки;

– новий підрозділ друкують на тій же сторінці, на якій закінчився попередній, відступ між підрозділами – два міжрядкові інтервали;

– заголовки підрозділів друкують маленькими літерами, крім першої – великої, з абзацного відступу, шрифт – 14 жирний. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Відстань між заголовком розділу та заголовком підрозділу – два міжрядкові інтервали;

– у роботі дозволяють виділяти важливий текст так: курсив, напівжирний курсив або підкреслений. Виділення по всьому тексту повинні бути виконані в одному стилі. Не допускається виділяти частину тексту за допомогою інших шрифтів, крім Times New Roman, іншого розміру, крім 14, іншого інтервалу тощо;

– використовувані в роботі лапки повинні бути одного стилю: “” або «», або "", або „”. Аналогічною є вимога і до стилю апострофів: або ’, або ′ – однаково у всьому тексту;

– зазначаючи в тексті роботи прізвища та ініціали дослідників, необхідно дотримуватись одного стилю: Даценко Л. М., Карпінський Ю. О., або Л. М. Даценко, Ю. О. Карпінський, або Л. Даценко, Ю. Карпінський. Між прізвищем та ініціалами (стежачи, щоб вони лишились в одному рядку) необхідно використовувати нерозривний пробіл (стандартне сполучення клавіш «Shift + Ctrl + Пробіл»).

– не допускається розташування заголовка підрозділу внизу сторінки, якщо під ним не вміщується щонайменше два рядки – у такому разі назву підрозділу разом із тестом переносять на наступну сторінку;

– не можна починати абзац наприкінці сторінки, якщо на ній поміститься лише один рядок з нього – у такому разі слід переносити весь абзац на наступну сторінку. Аналогічно не можна переносити один рядок з абзацу на наступну сторінку.

Скорочення слів і словосполучень у роботі робиться відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи.

У тексті документа дозволено вживати:

– загальноприйняті скорочення: «див.» – дивись; «номін.» – номінальний;

«гран. відх.» – граничний відхил; «мін.» – мінімальне; «макс.» – максимальне та інші скорочення, які встановлені нормами правопису;

– скорочення: «абс.» – абсолютний; «відн.» – відносний; «с.» – сторінка;

«р.» – рік; «грн» – гривня; «к.» – копійка; «ц.» – ціна, «млн» – мільйон;

«млрд» – мільярд та інші скорочення, які вживають з числовими значеннями.

Замість скорочень «і т. д.» (і так далі), «і т. ін.» (і таке інше), «подібні» рекомендовано вживати слово «тощо».

Якщо в документі прийнято особливу систему скорочення слів або назв, то перелік прийнятих скорочень повинен бути наведений у розділі «Скорочення та умовні познаки».

5.2. Нумерація.

Сторінки слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту роботи. Нумерацію сторінок подають у правому верхньому куті. Крапку після номера сторінки не ставлять. Нумерують усі аркуші, з-поміж них і додатки. Титульну сторінку не нумерують, її починають із другої сторінки з цифри 2. Розділи, підрозділи, пункти, підпункт роботи слід нумерувати арабськими цифрами.

Зміст, вступ, висновки, список використаної джерел не мають порядкових номерів. У тексті кваліфікаційної роботи номер розділу ставлять після слова

«РОЗДІЛ», без крапки і з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи (підпункти) нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу (підпункту) складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу (підпункту), між цифрами ставлять крапку, а після останньої крапку не ставлять, у тому ж рядку друкують заголовок підрозділу, наприклад:

3.1 База вихідних даних

3.1.1 Збір вихідних даних

3.1.2 Створення бази даних

5.3. Оформлення таблиць, рисунків і формул.

Таблиці

Цифровий матеріал, як правило, оформляють у вигляді таблиць.

Таблицю необхідно розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання у тексті роботи. Таблиці потрібно нумерувати арабськими цифрами (за винятком таблиць додатків). Таблиці кожного додатку позначають окремою нумерацією арабськими цифрами з додаванням перед цифрою позначення додатка. У разі наведення таблиці в додатку А, вона позначається «Таблиця А. 1».

Допускається нумерувати таблиці в межах розділу. В цьому випадку номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою.

Таблиця має назву, яку друкують (пишуть) малими літерами (крім першої великої) і вміщують над таблицею. Назва має бути стислою і характеризувати зміст таблиці.

Якщо рядки або графи таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю поділяють на частини, розміщуючи одну частину під одною, або поруч, або переносячи частину таблиці на наступну сторінку, повторюючи в кожній частині таблиці її заголовок.

У разі поділу таблиці на частини допускається її головку або графи для заголовків рядків заміняти відповідно номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці.

Слово «Таблиця» вказують один раз праворуч над першою частиною таблиці, над іншими частинами друкують (пишуть) «Продовження табл. 3.1» із зазначенням номера таблиці.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовок – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, друкують (пишуть) з великої літери. В кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки граф указують в однині.

Горизонтальні та вертикальні лінії, які розмежовують рядки таблиці, а також лінії зліва, справа і знизу, що обмежують таблицю, можна не проводити, якщо їх відсутність не ускладнює користування таблицею.

Головка таблиці повинна бути відокремлена лінією від іншої частини таблиці. Висота рядків таблиці – не менше 8 мм.

Графу «Номер за порядком» в таблицю не включають. Якщо показники, параметри або інші дані необхідно нумерувати, їх порядкові номери вказують у графах для заголовків рядків таблиці перед найменуванням.

Для скорочення тексту заголовків і підзаголовків граф окремі поняття замінюють позначеннями, літерами, або іншими позначеннями, якщо вони пояснені у тексті або наведені на ілюстраціях, наприклад: О - діаметр, Н - висота, L - довжина.

Одиниці величин вказують або у заголовках, або у підзаголовках.

Окрему графу для одиниць не виділяють. Якщо всі параметри, розміщені у таблиці, мають тільки одну одиницю, наприклад, міліметри, то їх скорочене позначення (мм) розміщують над таблицею. Якщо графи таблиці містять величини переважно однієї одиниці, але є й показники, виражені в інших одиницях, над таблицею розмішують напис про переважаючу одиницю, а відомості про інші одиниці подають у заголовках відповідних граф.

Цифри у графах розміщують так, щоб класи чисел у всіх графах були точно один під одним. Числові значення величин в одній графі повинні мати, як правило, однакову кількість знаків після коми. За відсутності окремих даних у таблиці слід ставити тире.

За наявності у роботі невеликого за обсягом цифрового матеріалу його недоцільно оформлювати таблицею, а слід подавати текстом, розміщуючи цифрові дані у вигляді колонок.

Приклад оформлення таблиці:

Таблиця 2.1

Предметна назва таблиці

Фактор ризику	Кількісна характеристика		Ранжування
	рівень дії	реалізація	

Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище і нижче попередньої формули або рівняння повинно бути залишено не менш одного вільного рядка.

Формули та рівняння (за винятком тих, що наведені в додатках) слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу роботи, якщо на них є посилання у тексті. Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера формули або рівняння, відокремлених крапкою.

Наприклад, формула 1.2 – друга формула першого розділу. Номер формули або рівняння зазначають на рівні формули або рівняння в круглих дужках у крайньому правому положенні на рядку. Якщо в тексті на формулу немає посилань, тоді допускається її не нумерувати.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що містяться у формулі чи рівнянні, слід наводити під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі чи рівнянні.

Пояснення значення кожного символу та числового коефіцієнта слід давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають з абзацу словом «де» без двокрапки.

Приклад: Відстань L, км, обчислюють за формулою:

$$L=Vt, \qquad (3.1.) \text{ або } (1)$$

де V – швидкість руху, км/год; t – час руху, год.

Переносити формулу або рівняння на наступний рядок допускається тільки на знаках виконуваних операцій, повторюючи знак операції на початку наступного рядка. При перенесенні на знакові операції множення застосовують знак «×».

Формули, що йдуть одна за одною і не розділені текстом, розділяють комою.

Формули можуть бути виконані машинописним, машинним способами або креслярським шрифтом висотою не менше 2,5 мм. Застосування машинописних і рукописних символів в одній формулі не допускають.

Порядок викладення у кваліфікаційній роботі математичних рівнянь такий самий, як і формул.

Ілюстрації (рисунки, графіки, схеми, діаграми, фотознімки, проєкти, скріни) слід розміщувати у роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути посилання у кваліфікаційній роботі. Ілюстрації можуть мати назву, яку розміщують під ілюстрацією.

За необхідності під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані (підрисунковий текст).

Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках.

Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад, рисунок 1.2 – другий рисунок першого розділу.

Зміст ілюстративного матеріалу повинен з достатньою повнотою відображати основні положення, які виносяться на захист.

Ілюстрація позначається словом «Рисунок», яке разом з назвою ілюстрації розміщують після пояснювальних даних по центру рядка, наприклад:

Рисунок 2.1 – Схема розміщення варіантів і повторень

Якщо ілюстрація створена не автором кваліфікаційної роботи, необхідно дотримуватися вимог чинного законодавства про авторські права.

*Наприклад, *[авторська розробка] чи *[розроблено на основі даних літературного джерела»[33]]*.

Кількість ілюстрацій має бути достатньою для пояснення тексту.

5.4. Цитування та посилання.

Цитати – дослівні уривки з використаних джерел – використовують у кваліфікаційній роботі для обґрунтування, підтвердження авторських аргументів або для критичного аналізу літературних джерел.

Якщо думку автора наведена дослівно, то її потрібно взяти в лапки, зробивши коректне посилання на джерело. Можна вдаватися до непрямого цитування у формі переказу тексту, яке максимально точно передає думки автора й супроводжується відповідним посиланням на джерело.

Наприклад:

«Згідно з В. Єщенком», «І. Кравченко пропонує розглядати … як…» [4, с. 123].

Посилання у тексті роботи на джерела слід зазначити порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «...у роботах [1–7]...». Слід писати:

– з пробілами між номерами: [1, 2, 4], а не [1,2,4];

– тире «–« ставиться лише, якщо пропущений якийсь номер: [1, 2], а не [1–2], писати [1–3], а не [1, 2, 3].

При посиланні слід писати: «... у розділі 1...», «...дивись 2.1...», «...за 1.2.4 ...», «...відповідно до 1.3.2...», «...на рис.1.3...» або «...на рисунку 1.3...», «...у таблиці 2.2 ...» або «...у табл. 2.2 ...», «...за формулою (2.1)...», «... у рівняннях (2.1)-(2.5)...», «...у додатку Б...».

5.5. Оформлення списку використаних джерел

Джерела літератури подаються згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Приклади оформлення бібліографічного опису в списку використаних джерел наведено у додатку Е.

5.6. Оформлення додатків

Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках після списку використаної літератури. Кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки відповідно: ДОДАТОК А, ДОДАТОК Б. Не використовують для позначення додатків літери Ґ, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Додаток повинен мати заголовок, надрукований малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки.

Ілюстрації, таблиці, формули та рівняння, що є у тексті додатку, слід нумерувати в межах кожного додатку, наприклад, рисунок Г.3 – третій рисунок додатку Г; таблиця А.2 – друга таблиця додатку А; формула (А.1) – перша формула додатку А.

Якщо в додатку одна ілюстрація, одна таблиця, одна формула, одне рівняння, їх нумерують, наприклад, рисунок А.1, таблиця А.1, формула (В.1).

6. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

6.1. Процедура подання та захисту кваліфікаційної роботи

До кваліфікаційної роботи додаються відгук наукового керівника, який є складовою частиною подання голові Екзаменаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи, та відгук установи, на матеріалах якої виконувалась робота (за потреби). Відгук закінчується пропозицією (рекомендацією) до захисту. Кваліфікаційна робота з відгуками подається завідувачеві кафедри за 10 днів до початку захисту.

Після цього кваліфікаційну роботу аналізує рецензент. Рецензування кваліфікаційних робіт доручається висококваліфікованим фахівцям галузі. Рецензентом не може бути Голова або член Екзаменаційної комісії. Рецензія повинна бути конкретною, містити оцінку щодо повноти, якості виконання та оформлення роботи, мати висновок та можливі зауваження по роботі (додаток

З).

До захисту кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі вищої освіти, які одержали за виконану роботу позитивний відгук керівника та рецензію, пройшли процедуру нормоконтролю, перевірки тексту на оригінальність і попередній захист згідно з установленим графіком (додаток Ж). Завідувач кафедри має право допустити здобувача вищої освіти до захисту кваліфікаційної роботи у разі негативного відгуку керівника / отримання негативної рецензії.

Перевірка кваліфікаційної роботи на оригінальність її тексту здійснюється відповідно до Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті, затвердженого наказом ректора від 24.06.2026 № 251. За результатами перевірки здобувач вищої освіти отримує довідку, що додається до кваліфікаційної роботи.

У разі виявлення низького рівня оригінальності тексту (див. Порядок), особа не допускається до захисту до усунення виявлених порушень та повторного проходження перевірки. Остаточне рішення щодо оригінальності тексту кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти може бути прийнято комісією, створеною розпорядженням директора ННІ.

Кваліфікаційна робота захищається перед Екзаменаційною комісією (ЕК). Випускник готує до захисту доповідь та презентацію.

Порядок захисту кваліфікаційної роботи визначається Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Полтавському державному аграрному університеті. Захист здійснюється на відкритому засіданні ЕК. Для викладення основних положень кваліфікаційної роботи автору надається до 10 хвилин. Доповідь повинна бути змістовною, стислою та лаконічною. Доповідь має доповнювати інформацію на слайдах презентації, а не дублювати її. Здобувач обґрунтовує вибір теми, формулює мету, об’єкт і предмет дослідження, висвітлює зміст роботи, висновки і рекомендації.

Після доповіді магістр відповідає на питання членів Екзаменаційної комісії, а також присутніх на захисті осіб. Відповіді на питання дають можливість визначити рівень професійної і наукової підготовки, самостійності виконання роботи, компетентності здобувача вищої освіти.

Після відповідей на питання членом комісії здійснюється експертиза змісту та оформлення кваліфікаційної роботи. Потім зачитують відгук наукового керівника і рецензію. На зауваження рецензента випускник повинен дати ґрунтовну й аргументовану відповідь.

Під час захисту ведеться протокол засідання Екзаменаційної комісії.

Після обговорення підсумків захисту на закритій частині засідання Екзаменаційної комісії виносять рішення про оцінку роботи. У випадку незгоди членів Екзаменаційної комісії, думка Голови комісії є вирішальною. Рішення комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи оголошує Голова у день захисту.

Захищені кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти передають до бібліотеки університету та розміщують в електронному репозитарії ПДАУ.

Захист кваліфікаційної роботи здобувачів вищої освіти з особливими

потребами, осіб, які перебувають на непідконтрольній території або за кордоном та інших поважних причин, за їх заявою і з дозволу ректора може здійснюватисяза графіком роботи відповідної Екзаменаційної комісії в онлайн режимі з використанням комп'ютерних технологій та відеозв'язку. Обов'язковою умовою при цьому є представлення виконаної роботи у паперовому і електронному вигляді на випускову кафедру не пізніше ніж за 10 днів до початку роботи Екзаменаційної комісії.

6.2. Критерії оцінки

Оцінка кваліфікаційної роботи здійснюється за 100-бальною шкалою.

Кваліфікаційна робота за результатами виконання та захисту атестується на «відмінно» (90–100 балів), якщо вона виконана вчасно, самостійно, тема дослідження розкрита повною мірою. Правильно визначено предмет, об'єкт дослідження. Зміст роботи логічний та сприяє розкриттю теми дослідження. Мета та завдання чітко окреслені та реалізовані у роботі. Автор використовує сучасний методологічний інструментарій. Робота містить елементи наукової новизни та характеризується глибиною теоретичного опрацювання використаних джерел. Зміст розділів та підрозділів відповідає їх назвам, структура роботи чітка, її частини пропорційні за розміром. Висновки логічні та ґрунтовні. Робота оформлена без порушення вимог, з дотриманням граматичних, пунктуаційних та стилістичних норм української мови. Відгук і рецензія позитивні. Доповідь під час захисту аргументована та логічна. Відповіді на питання членів Екзаменаційної комісії правильні, стислі, вичерпні.

Кваліфікаційна робота атестується на «добре» (74–89 балів), якщо вона виконана вчасно, тема дослідження розкрита, мета досягнена, завдання виконані, теоретичні узагальнення та висновки правильні. Проте є несуттєві недоліки у логіці викладу матеріалу та в оформленні тексту. Застосування сучасного аналітичного інструментарію дещо неповне. Відгук і рецензія позитивні, але містять окремі зауваження до роботи. Доповідь логічна і аргументована, але не зовсім повна. Відповіді на питання членів Екзаменаційної комісії правильні.

Кваліфікаційна робота атестується на «задовільно» (60–73 бали), якщо вона виконана вчасно, проте з порушенням термінів виконання окремих етапів роботи. Тема роботи розкрита, але у змісті є суттєві недоліки. Мета і завдання дослідження реалізовані не повною мірою. Відсутній самостійний аналіз явищ. Висновки обґрунтовано непереконливо, авторські узагальнення неаргументовані, поверхові. У відгуку та рецензії вказано на суттєві зауваження щодо логічності та послідовності дослідження. Загалом дослідження має описовий характер. Робота оформлена із порушенням вимог. Доповідь не розкриває усієї суті проведеного дослідження, його результатів. Відповіді на питання членів Екзаменаційної комісії є неповними.

Кваліфікаційна робота атестується на «незадовільно» (до 59 балів), якщо вона подана до захисту невчасно. Відсутня логіка у побудові структури дослідження. Мета і завдання нереалізовані. Назви окремих розділів не

відповідають їхньому змісту. У роботі відсутні самостійні судження. Висновки не співвідносяться зі змістом розділів та із завданнями. Робота оформлена із суттєвими недоліками, недбало, її обсяг становить лише половину від зазначеного у вимогах. Відгук та рецензія негативні. Доповідь взагалі не відображає зміст виконаної роботи, відповіді на питання членів Екзаменаційної комісії неправильні.

Шкала оцінювання кваліфікаційних робіт: національна та ЄКТС

Сума балів за виконання кваліфікаційної роботи та її захист	Оцінка ЄКТС	Оцінка за 4-х бальною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного захисту
34	F	незадовільно з обов`язковим повторним виконанням кваліфікаційної роботи

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року №1556-VII (зі змінами і доповненнями). URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 .
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19.
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов у сфері вищої освіти» від 30.12.2015 року №1187 (зі змінами і доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text.
4. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584) «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти». URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/rekomendatsii-1648.pdf.
5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 17.11.2020 № 1420 «Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності 201 «Агрономія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» для другого (магістерського) рівня вищої освіти». URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/11/17/201-ahrohomiya-mahistr.pdf
6. Освітньо-професійна програма «Еколого-економічне рослинництво» другого рівня вищої освіти за спеціальністю H1 «Агрономія» галузі знань H Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина. URL:

https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/22898/oppmagistrnaboru2026r.pdf .

7. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Полтавському державному аграрному університеті. URL: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproatestaciyu2025.pdf .

8. Порядок перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті. URL: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9854/poryadokperevirkyakademichnyhtekstiv2026.pdf .

9. Кодекс академічної доброчестності Полтавського державного аграрного університет. URL: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9854/bpnasaytkodeksakademichnoyidobrochesnostipdau2509.pdf .

10. Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті URL: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproosvitniyproces2025.pdf .

11. Єщенко В. О., Копитко П. Г., Костогриз П. В, Опришко В. П. Основи наукових досліджень в агрономії: Підручник. Вінниця: ПП «ТД «Едельвейс і К»», 2014. 332 с.

12. Дослідна справа в агрономії: навч. посібник: у 1 кн. – Кн. 2. Теоретичні аспекти дослідної справи / А.О. Рожков, В.К. Пузік, С.М. Каленська та ін. Харків: Майдан, 2016. 314 с.

13. Дослідна справа в агрономії: навч. посібник: у 2 кн. – Кн. 2. Статистична обробка результатів агрономічних досліджень / А.О. Рожков, В.К. Пузік, С.М. Каленська та ін. Харків: Майдан, 2016. 314 с

14. Мазур В.А., Липовий В.Г., Мордванюк М.О. Навчальний посібник з дисципліни «Методика наукових досліджень в агрономії» для студентів галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 201 «Агрономія» першого бакалаврського рівня. Вінниця: ВЦ ВНАУ, 2020. 198 с.

15. Основи наукових досліджень в агрономії : метод. вказівки до виконання практ. робіт з дисципліни для здобувачів вищ. освіти ден. форми навчання за освіт. ступенем бакалавр зі спец. 201 «Агрономія» / уклад.: Л. А. Шевченко, К. М. Кудряшова, Г. І. Рябуха. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 58 с.

16. Основи наукових досліджень в агрономії: методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 201 «Агрономія»; уклад.: А. О. Рожков, В. В. Безпалько, І. О. Деревянко, Є. М. Огурцов, Ю. В Воропай. Харків, [б. в.], ДБТУ. 2023. 27 с.

ДОДАТОК А

Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт магістра

1. Вплив біопрепаратів на продуктивність і якість насіння ярого ріпаку.
2. Продуктивність та якість жита озимого за впливу агроекологічних умов вирощування.
3. Оптимізація системи удобрення буряків цукрових за рахунок їх кореневих підживлень.
4. Ефективність позакореневого внесення мікроелементів у посівах буряків цукрових.
5. Вплив сортових властивостей на формування врожайності та технологічних якостей коренеплодів сучасних гібридів буряків цукрових.
6. Екологізація мікроелементного живлення кукурудзи та її вплив на продуктивний потенціал культури.
7. Продуктивність гібридів кукурудзи залежно від норми висіву.
8. Продуктивність гібридів кукурудзи залежно від застосування добрив.
9. Урожайність ріпаку ярого залежно від агротехнічних прийомів вирощування.
10. Вплив традиційної й органічної технологій вирощування на врожайність льону олійного.
11. Формування врожайності пшениці м’якої озимої залежно від внесення доз азотних добрив.
12. Вплив сортових властивостей на формування кормової продуктивності стоколосу безостого
13. Вплив сортових властивостей на формування урожайності гібридів кукурудзи різних груп стиглості.
14. Вплив мінеральних добрив на формування продуктивного потенціалу сортів гороху.
15. Ефективність біологічних препаратів у технології вирощування соняшника.
16. Вплив біопрепаратів на агроекологічні особливості сортів ячменю ярого.
17. Вплив густоти посадки бульб картоплі на формування врожайного потенціалу.
18. Формування продуктивного потенціалу гібридів кукурудзи за використання біостимулятора Ерайз.
19. Ефективність та доцільність внесення калійних добрив під буряки цукрові.
20. Формування зернового продуктивного потенціалу кукурудзи за різних способів основного обробітку ґрунту.
21. Еколого-економічні чинники інноваційної системи захисту буряків цукрових від бур’янів.
22. Урожайність та технологічні якості коренеплодів буряків цукрових за різних способів основного обробітку ґрунту.
23. Оптимізація мікроелементного живлення буряків цукрових.
24. Технологія вирощування і зберігання цибулі ріпчастої у приватному господарстві.
25. Вплив агротехніки вирощування сої на урожайність та якість зерна.
26. Якість зерна пшениці озимої залежно від агроекологічних факторів.

27. Вплив метеорологічних умов і мінерального живлення на врожайність льону олійного.
28. Формування врожаю моркви столової залежно від сортових особливостей.
29. Вплив біостимуляторів на формування продуктивності гороху посівного.
30. Вплив інокуляції насіння за органічної технології вирощування на врожайність сої.
31. Ріст, розвиток і продуктивність гібридів кукурудзи залежно від агротехнічних прийомів.
32. Формування продуктивності гібридів соняшнику залежно від елементів технології вирощування.
33. Рівень продуктивності зерна пшениці м'якої озимої залежно від строків сівби.
34. Продуктивність бобових трав залежно від елементів технології вирощування.
35. Вплив агротехнічних заходів на формування продуктивності горошку посівного (озимого).
36. Оцінка врожайності конопель посівних за технологіями органічного землеробства.
37. Формування продуктивності посівів чини залежно від агротехнічних прийомів вирощування.
38. Ефективність різних способів обробітку ґрунту під кукурудзу на зерно.
39. Формування продуктивності гороху залежно від агротехнічних прийомів у зоні лівобережного Лісостепу.
40. Особливості формування продуктивності гібридів соняшнику залежно від густоти стояння в умовах Лівобережного Лісостепу.
41. Ефективність технології передпосівного обробітку ґрунту та інокулювання за вирощування сої в умовах Лісостепу.
42. Формування врожайності зерна кукурудзи залежно від удобрення.
43. Еколого-економічне обґрунтування елементів технології вирощування чебрецю звичайного на лікарську сировину.
44. Урожайність сої залежно від інокуляції посівного матеріалу.
45. Еколого-економічне обґрунтування елементів технології вирощування гісопу лікарського.
46. Еколого-економічне обґрунтування елементів технології вирощування чорнушки посівної на лікарську сировину.
47. Вплив системи удобрення на продуктивність гороху посівного (*Pisum sativum* L.).
48. Продуктивність сорго в залежності від поживного режиму рослин.
49. Агротехнічні прийоми підвищення продуктивності сої в умовах Лівобережного Лісостепу України.
50. Агротехнологічні прийоми оптимізації формування продуктивності кукурудзи.
51. Вплив мінерального удобрення на урожайність та якість насіння соняшнику.
52.Вплив агротехнічних заходів на формування високопродуктивних травостоїв

стоколосу безостого.
53. Продуктивність ячменю залежно від норми висіву в умовах лівобережного Лісостепу.
54. Добір високопродуктивних гібридів для підвищення продуктивності соняшнику.
55. Формування продуктивності сортів сої залежно від строків сівби.
56. Оптимізація технологічних прийомів вирощування гібридів кукурудзи різних груп стиглості.
57. Вплив системи удобрення на формування урожайності гібридів соняшнику.
58. Вплив строків сівби на формування урожайності гібридів кукурудзи.
59. Продуктивність алтеї лікарської залежно від елементів технології вирощування.
60. Формування продуктивності огірка та його якість залежно від способів зрошення та внесення добрив.
61. Урожайність та якість капусти білоголової пізньостиглої залежно від застосування мікроелементів.
62. Урожайність пшениці озимої за різних елементів сортової технології вирощування.
63. Вплив комплексних хелатних добрив на урожайність і якість насіння ріпаку озимого.
64. Еколого-економічне обґрунтування технології вирощування пшениці озимої в умовах Лісостепу України.
65. Удосконалення технології вирощування кукурудзи на зерно на засадах екологізації землеробства.
66. Екологічна та економічна оцінка технологій вирощування соняшнику в умовах зміни клімату.
67. Оптимізація технології вирощування сої з урахуванням екологічних вимог і ресурсозбереження.
68. Еколого-економічне обґрунтування технології вирощування ріпаку озимого.
69. Ефективність застосування технології No-till у системі ресурсозберігального рослинництва.
70. Порівняльна оцінка продуктивності та економічної ефективності органічної й традиційної технологій вирощування пшениці озимої.
71. Ефективність використання біопрепаратів у технології вирощування зернових культур.
72. Еколого-економічна ефективність використання мікробіологічних препаратів у рослинництві.
73. Удосконалення системи контролювання бур'янів у посівах кукурудзи на засадах ресурсозбереження.
74. Еколого-економічна ефективність виробництва зерна пшениці озимої в умовах сучасного аграрного підприємства.
75. Вплив біостимуляторів росту на продуктивність соняшнику та економічну ефективність його вирощування.

ДОДАТОК Б

Приклад заяви на кваліфікаційну роботу

Завідувачу кафедри рослинництва
ст.н.с. Гангуру В.В.
здобувача вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
«Еколого-економічне рослинництво»
спеціальності Н1 «Агрономія»
освітнього ступеня Магістр
денної (заочної) форми навчання
П.І.П._____
тел.:_____

ЗАЯВА

Прошу Вас:
– затвердити тему кваліфікаційної роботи
«_____
_____»
(назва теми)
– та призначити науковим керівником кваліфікаційної роботи –
_____
(П.І.П., науковий ступінь, вчене звання керівника)

ЗДОБУВАЧ ВИЩОЇ ОСВІТИ:
«___» _____20___ року _____ _____
(підпис) (Власне ім’я ПРІЗВИЩЕ)

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК:
«___» _____20___ року _____ _____
(підпис) (Власне ім’я ПРІЗВИЩЕ)

ДОДАТОК В

Зразок оформлення титульного аркушу кваліфікаційної роботи

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ННІ агротехнологій, селекції та екології
Кафедра рослинництва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття ступеня вищої освіти магістр
на тему: «_____»
(назва теми)

Виконав: здобувач вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
«Еколого-економічне рослинництво»
спеціальності Н1 «Агрономія»
ступеня вищої освіти магістр
групи 201Амд_11

_____
(Прізвище та ініціали здобувача вищої освіти)

Керівник: _____
(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ, науковий ступінь, вчене звання)

Рецензент: _____
(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ, науковий ступінь, вчене звання)

Полтава – 20____року

ДОДАТОК Г

Приклад завдання кваліфікаційної роботи магістра

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕСИТЕТ
Навчально-науковий інституту агротехнологій, селекції та екології
Кафедра рослинництва

Освітньо-професійна програма «*Еколого-економічне рослинництво»*
Спеціальність *Н1 «Агрономія»*
Ступінь вищої освіти *магістр*

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ Володимир ГАНГУР
«____» _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1 Тема роботи:
«_____»
керівник роботи
_____
(науковий ступінь, вчене звання, П.І.П.)
затверджені наказом ПДАУ від «___» _____20__ року за № .
2 Строк подання здобувачем вищої освіти роботи – «___» _____ 20__ року.
3 Вихідні дані до роботи
_____
_____
_____
4 Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):
Розділ 1. _____
Розділ 2. _____
Розділ 3. _____
5 Перелік графічного матеріалу: *схеми, проєкти, рисунки, графіки, діаграми за темою та об'єктом дослідження*
_____
_____

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Економічна ефективність			
Екологічна експертиза			
Охорона праці			

7. Дата видачі завдання: «____» _____ 202_ р

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вибір і затвердження теми роботи		
2.	Складання і затвердження розгорнутого плану та завдання на кваліфікаційну роботу		
3.	Опрацювання літературних джерел		
4.	Збір, вивчення і обробка інформації, необхідної для виконання роботи		
5.	Виконання розділів роботи		
6.	Оформлення тексту роботи		
7.	Попередній захист роботи на кафедрі		
8.	Нормо-контроль		
9.	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень і пропозицій		
10.	Захист кваліфікаційної роботи		

Здобувач вищої освіти _____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи_____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

ДОДАТОК Д

Приклад складання анотації

Анотація

Основна частина кваліфікаційної роботи виконана на 47 сторінках тексту, відображена у 7 таблицях та 12 рисунках.

Робота складається із вступу, 6 розділів, висновків, списку використаних джерел, який містить 55 найменувань та 12 додатків.

Об'єкт дослідження: процеси росту, розвитку і формування насіннєвої продуктивності, господарськоцінні ознаки та якісні показники врожаю соняшника залежно від норми мінеральних добрив і рістрегулюючих поліфункціональних препаратів.

Предмет дослідження: комплекс наукових та прикладних аспектів біологізації технології вирощування соняшника, гібрид соняшника Заклик F1, мінеральні добрива і поліфункціональні рістрегулюючі препарати.

Мета кваліфікаційної роботи магістра: вивчення безпосереднього впливу добрив та поліфункціональних препаратів на продуктивність соняшника та пошук можливостей синергетичної дії цих чинників у разі їх комбінації в блоці догляду за посівами в технології вирощування культури.

Наукова новизна кваліфікаційної роботи магістра: вперше теоретично обгрунтовано вплив поліфункціональних препаратів на розкриття продуктивного потенціалу рослин соняшнику.

Практичне значення кваліфікаційної роботи магістра: Теоретичні положення та практичні аспекти, висновки та пропозиції, що знайшли відображення в дисертаційній роботі, спрямовані на вдосконалення процесів, пов'язаних із формуванням насіннєвої продуктивності рослинами соняшнику в жорстких за гідротермічним коефіцієнтом умовах південного Степу, відтак результати зазначених досліджень становлять практичний інтерес для майже всіх без виключення сільськогосподарських підприємств регіону.

Галузь застосування: Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина.

Значення роботи та висновки: вирощування насіння з високими посівними якостями.

Ключові слова: соняшник, гібрид, добрива, догляд за посівами, урожайність.

ДОДАТОК Е

Приклади оформлення бібліографічного опису в списку використаних джерел згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»

Книга одного автора

1. Іванова В. Д. Технологія виробництва продуктів бджільництва : курс лекцій. Миколаїв : МДАУ, 2009. 245 с.
2. Пономарів О. Д. Культура слова: мовностилістичні поради. 2-ге вид., стер. Київ : Либідь, 2001. 240 с.
3. Браун Д. Код да Вінчі. Харків : КСД, 2006. 478 с.
4. Пономарьов А. П. Українська етнографія : курс лекцій. Київ : Либідь, 1994. 315 с.
5. Прищенко С. В. Кольорознавство : навч. посіб. 3-тє вид., випр. і допов. Київ : Кондор, 2018. 436 с.
6. Parker J. Principles of scientific research. 7th ed. London : Editorial, 2017. 301 p.

Книга двох або трьох авторів

1. Боярин М. В., Нетробчук І. М. Основи гідроекології: теорія й практика : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 365 с.
2. Вихованець І. Р., Городенська К. Г. Теоретична морфологія української мови. Київ : Пульсари, 2004. 398 с.
3. Марисова І. В., Кедров Б. Ю. Систематика хордових тварин. Ніжин : НДПУ ім. М. Гоголя, 2003. 132 с.
4. Артеменко А. П., Бобловський О. Ю. Від глобалізації до індивідуалізації: топологія міжкультурної взаємодії : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2014. 215 с.
5. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Кислюк Л. П. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі. Київ : Вид. дім Дмитра Бураго, 2008. 336 с.
6. Коваленко А. Д., Герасимчук О. П., Данилюк А. С. Міжнародне кредитування. 2-ге вид. Київ : Наука, 2018. 155 с.
7. Wilson D., Lister P., Andrews A. Modern surgery. Manchester : MAN, 2011. 240 p.

Книга чотирьох і більше авторів

1. Астрономія : навч. посіб. / І. А. Климишин та ін. Одеса : Астропринт, 2012. 352 с.
2. Міжнародна торгівля / Ю. Г. Козак та ін. 5-те вид., перероб. та допов. Київ : Центр учб. літ., 2015. 272 с.
3. Сучасна українська мова / О. М. Григор’єв та ін. 3-тє вид., перероб. Київ : Либідь, 2005. 488 с.
4. Referencing styles / G. R. Edwards et al. Los Angeles : International Publishing, 2010. 280 p.

Книга без зазначення автора (з редактором тощо)

1. Економічна енциклопедія / за ред. В. В. Шевченка. Київ : Альманах, 2016. 304 с.

2. Атлас зоології / уклад.: Х. Тола, Є. Інф'єста. Харків : Ранок, 2005. 96 с.

3. Мінералогічний словник / уклад.: В. С. Білецький, В. Г. Омельченко, Г. Д. Горванко. Маріуполь : Сх. вид. дім, 2016. 488 с.

4. Routledge handbook of international statebuilding / ed. by D. Chandler, T. D. Sisk. London : Routledge, 2013. 448 p.

Книга – окремий том (частина) багатотомного видання

1. Антологія української юридичної думки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАНУ ; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. Київ : Юрид. кн., 2002. Т. 1 : Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права. 568 с.

2. Етимологічний словник української мови : у 7 т. / уклад.: Р. В. Болдирєв та ін. Київ : Наук. думка, 1989. Т. 3 : Кора-М. 552 с.

3. Шишкін В. І. Судові системи країн світу : навч. посіб. : у 3 кн. Київ : Юрінком Інтер, 2001. Кн. 2. 336 с.

4. Мала гірнича енциклопедія : у 3 т. / за ред. В. С. Білецького. Донецьк : Донбас, 2007. Т. 2 : Л-Р. 652 с.

Частина книги (розділ тощо)

1. Шевченко Р. О. Особливості селекції яблунь. *Практикум з ботаніки* / ред. О. С. Самійленко. Херсон, 2018. С. 22-36.

2. Ярошевич Н. Б., Чубка О. М., Якимів А. І. Інструменти боргового фінансування суб'єктів підприємництва в Україні: правовий статус, структурна динаміка, податкові наслідки. *Теорія та методологія формування інвестиційно-фінансової стратегії розвитку національного господарства* : монографія / за ред. Л. М. Савчук, А. В. Череп. Дніпро, 2019. С. 55-89.

3. Goehr L. The concept of opera. *The Oxford handbook of opera* / ed. by H. M. Greenwald. Oxford, 2014. P. 92-136.

Стаття (публікація) в періодичному виданні

Стаття в журналі

1. Зайцева О. М. Варіантність у родовій категоризації іменників: (на матеріалі мовлення сучас. укр. телебачення). *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія «Філологія»*. 2018. Т. 21, № 1. С. 121–130.

2. Кольцова Я. І., Нікітін С. В. Одержання пористих склокристалічних матеріалів з використанням паливного шлаку. *Питання хімії та хімічної технології*. 2020. № 1. С. 33–38. DOI: 10.32434/0321-4095-2020-128-1-33-38 (дата звернення: 11.06.2020).

3. Капируля М. Ядерний тероризм в сучасній міжнародній системі. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2008. Вип. 73, ч. 2. С. 66–68.

4. Chua N. Y., Lundbye J. Endovascular catheter as a rewarming method for accidental hypothermia. *Therapeutic hypothermia and temperature management*. 2012. Vol. 2, no. 2. P. 89–91. URL: https://doi.org/10.1089/ther.2012.0001 (date of access: 06.05.2020).

Стаття в газеті

1. Андрущенко В. Академічна недоброчесність як виклик інтелектуальній спроможності нації. *Голос України*. 2018. 20 лип. С. 10.

2. Монаєнко А. Поза чергою не рахується? Особливості звільнення суддів за порушення присяги. *Юридична газета*. 2017. 17 січ. С. 28–29.

3. Величко О. Р., Лисенко Д. П. Відшкодування матеріальних витрат. *Газета про бухгалтерський облік*. 2019. Квітень. С. 16

Електронний ресурс

Сайт

1. «Файлу» чи файла»: який родовий відмінок слова «файл»?. *Kyiv Dictionary*. URL: https://www.kyivdictionary.com/uk/grammar/uk/consulenza-linguistica/vypusk3/failu-faila/ (дата звернення: 20.05.2020).

2. Офіційний курс гривні щодо іноземних валют на дату 11.06.2020. *Національний банк України*. URL: https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates?date=11.06.2020&period=daily (дата звернення: 11.06.2020).

3. Приймак Д. М., Томіленко О. В., Ковальчук З. Ю. «Підодіяльник»: як правильно сказати українською?. *Kyiv Dictionary*. URL: https://www.kyivdictionary.com/uk/grammar/uk/how-to-say/pidodiialnyk/ (дата звернення: 09.06.2020).

4. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. URL: http://www.univ.kiev.ua/ (дата звернення: 05.11.2019).

5. APA Style Introduction. *Purdue University*. URL: https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/apa_style/apa_style_introduction.html (date of access: 09.06.2020).

Диск

1. Тараненко Ю. А. Енциклопедія українського козацтва. Запоріжжя, 2006. 2 електрон.-опт. диски (DVD-R).

2. Тартак. Сімка. Наш формат, 2012. 1 електрон.-опт. диск (CD).

Дисертація

1. Герасименко Ю. А. Рецепція української історії в західноєвропейській прозі кінця XX – початку XXI століття : дис. … канд. філол. наук : 10.01.05. Бердянськ, 2018. 259 с.

2. Наконечний А. Б. Примусове відчуження земельних ділянок за законодавством України : дис. … канд. юрид. наук : 12.00.06. Одеса, 2015. 225 с.

3. Урба С. І. Пріоритети та інструменти розвитку аграрного сектора в системі забзепечення економічної безпеки України : дис. … д-ра екон. наук : 08.00.03. Львів, 2019. 562 с.

Автореферат дисертації

1. Скарга О. О. Транснаціоналізація туристичних послуг в умовах глобалізації : автореф. дис. … канд. екон. наук : 08.00.02. Маріуполь, 2019. 22 с.

2. Єргієва К. І. Фортепіанна гра як жанрово-комунікативний та інтерпретативно-стильовий феномен : автореф. дис. … канд. мистецтвознавства : 17.00.03. Одеса, 2019. 17 с.

3. Заяць А. Є. Міське суспільство Волині XVI – першої половини XVII ст. : автореф. дис. … д-ра іст. наук : 07.00.01. Львів, 2019. 39 с.

Матеріали конференції

Тези доповіді

1. Святецька А. В. Діалектизми у повісті М. Коцюбинського «Тіні забутих предків» : семантико-стилістичний аспект. *Стратегії розвитку та пріоритетні завдання філологічних наук* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 19–20 жовт. 2018 р. / Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2018. С. 19–23.

2. Киридон А., Троян С. М. Грушевський і основні етапи українського державотворення. *Міжнародна наукова конференція до 150-річчя М. С. Грушевського* : тези доп., 17 верес. 2016 р., Острог / редкол.: Винар Л.-Р. та ін. Острог, 2016. С. 44–47.

3. Івченко В. О. Проблема правового регулювання імпічменту в Україні. *Актуальні проблеми сучасної науки і правоохоронної діяльності* : тези доп. учасників XXV Наук.-практ. конф. курсантів та студентів, м. Харків, 17 трав. 2018 р. / Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. С. 35–36.

Закон, нормативний акт

1. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25.04.2019 р. № 2704-VIII : станом на 19 квіт. 2020 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19 (дата звернення: 11.06.2020).

2. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI : станом на 02 квіт. 2020 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17 (дата звернення: 09.06.2020).

3. Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб : Постанова Каб. Міністрів України від 30.08.2017 р. № 704 : станом на 29 січ. 2020 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/704-2017-%D0%BF (дата звернення: 05.05.2020).

4. Про відзначення державними нагородами України працівників Національного університету «Чернігівська політехніка» : Указ Президента України від 09.06.2020 р. № 215/2020. URL: https://www.president.gov.ua/documents/2152020-34077 (дата звернення: 11.06.2020).

5. Про іменні стипендії Верховної Ради України для молодих учених — докторів наук : Постанова Верховної Ради України від 05.02.2019 р. № 2676-VIII. *Голос України*. 2019. 19 лют. С. 4.

6. Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань : Постанова Каб. Міністрів України від 28.06.1997 р. № 644. *Офіційний вісник України*. 1997. № 27. С. 105.

7. Конституція України : від 28.06.1996 р. : станом на 01 січ. 2006 р. Київ : Ін Юре, 2006. 144 с.

Препринт

1. Головач Ю., Пляцко Р., Сварник Г. Петер Пулюй і архів Івана Пулюя. Львів : Ін-т фізики конденс. систем НАН України, 2020. 24 с. (Препринт. Ін-т фізики конденс. систем НАН України ; ICMP–20–01).

2. Протидія агресивному податковому плануванню в Україні / С. С. Брехов та ін. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2017. 108 с. (Препринт. Наук.-дослід. ін-т фіскал. політики Ун-ту ДФС України).

3. Simon J. Physics of oscillations. Poznań : University of Poznań, 2019. 121 p. (Preprint. University of Poznań ; UP-02).

Патент

1. Верстат для поздовжнього розпилювання круглих колод : пат. 123197 Україна : B27B 7/00. № u 2017 10306 ; заявл. 25.10.2017 ; опубл. 12.02.2018, Бюл. № 3. 4 с.

2. Рентгенодіагностичний препарат на основі конусно-променевого комп'ютерного томографа для обстеження кінцівок : пат. 140662 Україна : A61B 6/03, A61B 8/13, H05G 1/02, G03B 42/02, G01N 23/04. № u 2019 07999 ; заявл. 12.07.2019 ; опубл. 10.03.2020, Бюл. № 5 (кн. 1). 1 с.

3. Розбірний візок для транспортування надувного човна : пат. 121790 Україна : B60Q 5/00. № u 2017 09803 ; заявл. 24.07.2017 ; опубл. 11.12.2017, Бюл. № 23. 5 с.

Стандарт

1. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Чинний від 2016-07-01. Вид. офіц. Київ : УкрНДНЦ, 2016. 16 с.

2. ДСТУ 8746:2017. Автомобільні дороги. Методи вимірювання зчіпних властивостей поверхні дорожнього покриття. На заміну ДСТУ Б В.2.3-2-97 (ГОСТ 30413-96), ДСТУ Б В.2.3-8-2003, СОУ 45.2-00018112-042:2009 ; чинний від 2019-01-01. Вид. офіц. Київ : УкрНДНЦ, 2019. 20 с.

3. ДСТУ ISO 14024:2018. Екологічні маркування та декларації. Екологічне маркування типу I. Принципи та процедури. На заміну ДСТУ ISO 14024:2002 ; чинний від 2020-01-01. Вид. офіц. Київ : УкрНДНЦ, 2019. 18 с.

Архівні матеріали

1. Закон про громадянство Української Народної Республіки. 15 листопада 1921 р. *ЦДАВО України* (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1065. Оп. 4. Спр. 96. Арк. 48–50. Оригінал. Машинопис.

2. Листування [Грушевського М. С.] з друкарнями в Празі, Відні та інших містах про видання і продаж книг. 4 лютого 1922 р. – грудень 1923 р. *ЦДІАК України* (Центр. держ. іст. архів України). Ф. 1235. Оп. 1. Спр. 95.

3. Шевченко Т. Г. Лист Щепкіну М. С. 1858 р. *ЦДАМЛМ* (Центр. держ. архів-музей літ. і мистецтва України). Ф. 506. Оп. 1. Спр. 33.

Додаток Ж

Форма Подання Голові екзаменаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи

ПОДАННЯ ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Направляється здобувач вищої освіти Сидорчук Олександр Петрович
(ПІП здобувача)

до захисту кваліфікаційної роботи за освітньою програмою «Еколого-економічне рослинництво», спеціальності Н1 «Агрономія» на тему: «Еколого-біологічні основи формування продуктивності пшениці озимої»

затверджені наказом ПДАУ від «___» _____ 202_ року № __.

Кваліфікаційна робота і рецензія додаються.

Директор навчально-наукового інституту _____ _____
(підпис) (власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Довідка про успішність

Сидорчук Олександр Петрович за період навчання в навчально-науковому інституті агротехнологій, селекції та екології з 20__ до 20__ року повністю виконав навчальний план за освітньою програмою з таким розподілом оцінок за 4-бальною шкалою: відмінно ___%; добре ___; задовільно ___%.

Шкалою ECTS: A_____%; B _____%; C_____%; D____%; E ____%.

Методист навчально-наукового інституту _____ _____
(підпис) (власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Висновок керівника кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти_____

_____

_____

Керівник кваліфікаційної роботи _____
(підпис)

«_____» _____ 20____ р.

Висновок кафедри про кваліфікаційну роботу

Кваліфікаційна робота розглянута. Здобувач вищої освіти

_____
(ПІП здобувача)

допускається до захисту даної роботи перед екзаменаційною комісією.

Відповідальний за нормоконтроль _____ _____
(підпис) (власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

«___» _____ 20___року

Завідувач кафедри рослинництва _____ _____
(підпис) (власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

«___» _____ 20___року

Додаток З

Форма Рецензії на кваліфікаційну роботу

Р Е Ц Е Н З І Я

на кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти за освітньою програмою «Еколого-економічне рослинництво» спеціальності Н1 «Агрономія» ступеня вищої освіти Магістр Навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології Полтавського державного аграрного університету

_____

(ПІП здобувача вищої освіти)

на тему:

«_____

_____»

виконану на кафедрі _____

під керівництвом _____

(науковий ступінь, вчене звання, власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Кваліфікаційна робота за своєюструктурою сприяє всебічному розкриттю обраної актуальної теми та виконанню одержаного завдання.

За структурно-логічною побудовою та технічним оформленням кваліфікаційна робота відповідає вимогам, що висуваються перед випускниками спеціальності Н1 «Агрономія».

Автору вдалося дослідити значне коло наукових праць як вітчизняних, так і зарубіжних вчених, що стосуються теорії та практики вирощування високих врожаїв екологічно безпечного зерна пшениці озимої.

Аналітична частина роботи втілює результати досліджень щодо впливу сортових особливостей, застосування гумінових стимуляторів для позакореневого підживлення посівів пшениці озимої на її врожайність та показники якості зерна.

У кваліфікаційній роботі автором використано ряд методів наукових досліджень, а саме польовий – для визначення врожайності, забезпечення біометричних спостережень та супутніх досліджень; лабораторний – з метою встановлення якісних показників зерна, його посівних кондицій, аналізу окремих супутніх даних; розрахунковий – в разі встановлення істинних норм висіву та доз мінеральних добрив і рістрегулюючих препаратів, при оцінці економічної та біоенергетичної ефективності елементів технології; статистичний – проведення дисперсійного аналізу та статистичного обробітку врожайних даних.

Наочність результатів отриманих в роботі підтверджується рисунками, графіками, діаграмами, фотоматеріалами (зазначаються використані в роботі).

Результатами проведених автором у кваліфікаційній роботі досліджень є наявність конкретних рекомендацій, втілення яких в практичну діяльність ТОВ «Калинова левада», сприятиме вдосконаленню технології вирощування пшениці озимої.

Слід відзначити деякі недоліки кваліфікаційної роботи :_____.

Таким чином, кваліфікаційна робота втілює спроби самостійних досліджень і

рекомендується до захисту перед екзаменаційною комісією. Автор вкаліфікаційної роботи _____
(ПІП здобувача вищої освіти)
заслуговує присвоєння кваліфікації «Магістр з агрономії».

Рецензент:_____
(власне ім'я ПРІЗВИЩЕ, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи рецензента)

Освіта рецензента: _____
(назва закладу вищої освіти, спеціальність)

_____ «_____» _____ 20__ р.

ДОДАТОК К

Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ВСТУП Стор.

РОЗДІЛ 1 НАЗВА РОЗДІЛУ Стор.

1.1 Назва підрозділу Стор

1.2 Назва підрозділу Стор.

РОЗДІЛ 2 НАЗВА РОЗДІЛУ Стор.

2.1 Назва підрозділу Стор.

2.2 Назва підрозділу Стор.

2.3 Назва підрозділу Стор.

РОЗДІЛ 3 НАЗВА РОЗДІЛУ Стор.

3.1 Назва підрозділу Стор.

3.2 Назва підрозділу Стор.

ВИСНОВКИ Стор.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ Стор.

ДОДАТКИ Стор.